

Representantforslag 98 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Martin Henriksen, Torgeir Knag Fylkesnes, Kirsti Bergstø, Tove Karoline Knutsen, Hege Haukeland Liadal og Stine Renate Håheim

Dokument 8:98 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Martin Henriksen, Torgeir Knag Fylkesnes, Kirsti Bergstø, Tove Karoline Knutsen, Hege Haukeland Liadal og Stine Renate Håheim om et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid, ungdomsmedvirkning og ungdomsinformasjon

Til Stortinget

Bakgrunn

Satsing på gode oppvekstkår, forebygging, sikring av god helse hos barn og ungdom og vern om barn og ungdoms rett til å bli hørt, er forankret i FNs barnekonvensjon og i Grunnloven.

Til tross for det er det i dag ingen aktører i Norge som koordinerer kunnskap og kompetanse på ungdomsarbeid og ungdomsmedvirkning på et helhetlig nasjonalt nivå. Forslagsstillerne mener dette er en svakhet i arbeidet med å sikre kvalitet, kompetanse og kontinuitet innenfor områdene ungdomsarbeid og ungdomsmedvirkning.

Det forventes at alle kommuner og fylkeskommuner skal etablere satsinger rettet mot barn og ungdom, men det eksisterer lite eller ingen koordinering for å sikre kvalitet og kompetanse på det arbeidet som gjøres eller sikre kontinuitet i satsingene. Det er stor forskjell i kvaliteten på tilbudet, i kompetansen blant de ansatte og medvirkningsgrad blant ungdommene som tiltakene er til for. De fleste fritidstiltak rundt om i Norge drives av en liten stab. Terskelen for å etablere gode lokale og regionale tilbud til barn og ungdom er for høy, og ofte er mulighetene skjult – for den enkelte ansatte oppleves mulighetene ofte som utilgjengelige og uoversiktlige. Det gjøres også mye dobbeltarbeid ved at man bygger opp parallell kom-

petanse og utvikler prosjekter innenfor de samme temaene uten at aktørene samarbeider med hverandre.

Parallelt med dette vet man at lokale tilbud av høy kvalitet har positive ringvirkninger for barn og unges mestring, selvtillit og utvikling, samtidig som de også er avgjørende for å sikre god inkludering av alle barn og unge, enten lokalt, regionalt eller nasjonalt.

Behov

Behovet for en nasjonal koordinering innen feltet ungdomsarbeid og/eller -innflytelse har vært diskutert i en rekke år. Ekspertgruppen for ungdoms fritidsmiljø, nedsatt av Barne- og likestillingsdepartementet i 2008, foreslo at det burde etableres et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og fritidspedagogikk. Senere har Barneombudet fulgt opp dette i en rekke innspill, men da med fokus på et kunnskapscenter/ressurscenter for kommuners arbeid med deltakelse og innflytelse.

Behovet for en nasjonal kompetansetjeneste blir også fremhevet i forskning (Gjertsen og Olsem 2011, Vestby og Ruud 2012) og av aktørene selv. Temaet har blitt trukket frem i mange år fra ulike ekspertgrupper, forskere, kommuner og fylkeskommuner, ungdomsfeltet selv og ulike departement.

Senest i januar 2016 gjennomførte Barneombudet en undersøkelse som viser at 8 av 10 kommuner bekrefter at de har behov for mer kompetanse om ungdomsmedvirkning og hvordan involvere unge mennesker i sine tilbud.

Utredning om Nasjonalt kompetansesenter

Tvibit i Tromsø er et ressurscenter og kulturhus for unge mennesker mellom 15–25 år og har siden oppstarten i 2000 utviklet norsk ungdomsarbeid i en positiv retning. Tvibit har i dag en uformell rolle som

kompetanseorganisasjon for mange andre ungdoms tiltak rundt om i landet. I 2012 gjennomførte Tvibit i Tromsø på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet en utredning vedrørende innhold og mulig etablering av et Nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid, ungdomsmedvirkning og ungdomsinformasjon (NAKUM).

Departementet tok ikke da stilling til om et slikt kompetansesenter skulle opprettes, men bestillingen til utredningen var at et slikt kompetansesenter bør være bredt rettet mot ungdomsinformasjon, innflytelse, medvirkning og tematikk som direkte berører ungdoms levekår.

Utredningen støttet seg på en ressursgruppe bestående av representanter fra Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Ungdom&Fritid, BURO/UngOrg, Redd Barna, Barneombudet, ung.no/Bufdir, Forum for ungdomsinformasjonskontor i Norge og Tvibit. Den viser til ulike internasjonale modeller, tidligere gjennomført nasjonal forskning og en rekke rapporter innen ulike felt.

Ungdomsinformasjon, ungdomsarbeid og ungdomsmedvirkning

Utredningen har i sitt forslag til konsept for Nasjonalt kompetansesenter valgt å fokusere på ungdomsinformasjon, ungdomsarbeid og -medvirkning, da det er naturlig å se disse områdene i sammenheng. Utredningen konkluderer med at et samordnet arbeid vil gi større synergieffekter og best mulig samlet tilbud til barn og ungdom.

Innenfor feltene politisk ungdomsmedvirkning, prosjektbasert ungdomsmedvirkning, ungdomsarbeid i form av åpne fritidstiltak og ungdomsinformasjon, ser man sammenfallende utfordringer og behov som går igjen på tvers av fagfelt.

De overordnede behovene er: kompetanseheving, koordinering og samordning, kunnskapsutvikling, nettverk og kvalitetssikring av tilbudet og det arbeidet som gjøres.

Helhetlig satsing

Utredningen konkluderte med et konsept for å etablere et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og -medvirkning som er basert på utfordringer og behov blant ungdomsarbeidere og kommuner i Norge, som bygger på ulike metoder og erfaringer gjennom mange år, samt gode nasjonale og internasjonale løsninger.

Et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og -medvirkning vil være en helhetlig satsing som gjennom kompetanse, koordinering og rådgivning skal bidra til mer kunnskap, bedre koordinering og kvalitetssikring av tjenestene som tilbys ungdom i Norge.

Konseptet som presenteres kan bidra til å løse et flertall av utfordringene som er påpekt av Ekspert-

gruppen for ungdoms fritidsmiljø og målgruppen selv, samt avlaste og øke kompetansen i de eksisterende organisasjonene innenfor ungdomsarbeid, ungdomsmedvirkning og ungdomsinformasjon.

Utredningen om et Nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og -medvirkning ble våren 2013 sendt på høring til alle relevante miljøer i landet. Resultatet av høringsrunden var at alle hørings svarene var positive til opprettelsen av et nasjonalt kompetansesenter og støtter etableringen av en slik ressursfunksjon, samt at de er positive til at de tre fagområdene koordineres. Flertallet uttaler også at det bør legges til et miljø med praktisk erfaring.

Målgruppe

Primærmålgruppen for en slik satsing vil være kommuner, fylkeskommuner, aktører på statlig nivå, ungdommer, organisasjoner, ungdomsinformasjonskontorer, ungdomsråd og ungdomsrådssekretærer. I praksis vil alle aktører som profesjonelt eller gjennom frivillig innsats ønsker å involvere barn og ungdom i medvirkning, fritidstiltak, informasjon m.m., kunne få råd og veiledning fra et slikt kompetansesenter.

Bosetting og attraktivitet

Et mål for de fleste kommuner er å gi ungdom tilhørighet til hjemstedet og gjøre kommunen til et attraktivt bosted etter endt utdanning. En av konklusjonene i utredningen er at dersom barn og ungdom har hatt positive opplevelser i barndommen og hatt mulighet til å medvirke i sitt eget lokalsamfunn, er det mer sannsynlig at de ønsker å komme tilbake når de selv skal etablere seg.

Et hovedmål for et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og -medvirkning vil være å ta vare på ungdom som en ressurs for regionene gjennom å bidra til utbredelsen av prosjektbasert og politisk medvirkning, samt å veilede kommuner i å etablere åpne fritidstiltak av høy kvalitet.

Konklusjon

Forslagsstillerne mener det er behov for å etablere et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid, ungdomsmedvirkning og ungdomsinformasjon som er rettet mot utfordringer og behov blant kommuner og fylkeskommuner i Norge.

Målet med et slikt kompetansesenter bør være å utvikle, koordinere og tilgjengeliggjøre kunnskap, kompetanse og metoder i hele landet.

Forslagsstillerne mener etablering av et nasjonalt kompetansesenter vil være viktig for å heve kvaliteten på ungdomsarbeid, øke kompetansen blant ungdomsarbeidere i hele landet og bidra til bedre koordinering av fagfeltene ungdomsarbeid, ungdomsinformasjon og ungdomsmedvirkning.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen starte et arbeid med sikte på å etablere et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid, ungdomsmedvirkning og ungdomsinformasjon, og legge fram sak for Stortinget på egnet måte.

30. mai 2016

